

مقطع تحصیلی: کاردانی □ کارشناسی □ رشته: معماریترم: دوم ... سال تحصیلی: 1398- 1399
 نام درس نماد شناسی نام و نام خانوادگی مدرس: شاهین امیرشقایق
 آدرس email مدرس:mystudent20@gmail.com... تلفن همراه مدرس: . تماس از طریق ایمیل و تشکیل گروه
 تلگرام توسط یک نماینده ایدی تلگرام telegram.me/tiktakeomr

جزوه درس: مربوط به هفته : اول ■ دوم □ سوم □
 text: دارد ■ ندارد □ voice: دارد □ ندارد ■
 تلفن همراه مدیر گروه :

منظور از نماد چیست؟ و در برگرفته چه چهارچوبی است؟

نشانه چیزی است که اشاره به چیزی غیر از خودش می کند. نشانه آن چیزی است که جانشین چیزی دیگری می شود و برای آن معنی جدیدی درست میکند نشانه ها همواره به امری غایب دلالت دارند.

چیزها در عالم دارای معنی ذاتی و ماهیتی نیستند. بلکه نسبت و رابطه میان چیزها است که از آنها معنی می سازد.

مثلاً ممکن است یک رنگ خاص در یک فرهنگ و جامعه معنی خاصی ایجاد کند و در جامعه دیگر معنی متفاوتی داشته باشد.

نمادها در جایی می توانند جایگزین حقایق باشند بخصوص در زمانی که تجربه عملی امکان پذیر نیست. نمادها ارزش و معنی جدید به یک شیء یا ابزار یا عمل میدهند، بدون اینکه ارزش واقعی آن را از بین ببرند. نشانه شناسی وجوه متنوعی دارد مانند زبان، اجتهاسی تسوییری، تاریخی و ... یا با تغییر کارکرد و تغییر نقش هر شیء (یا ابزار یا فعل) می توانیم معنی جدیدی به آن بدهیم. وقتی که آن شیء Object را به نشانه تبدیل می کنیم، آن را موضوع Subject می کنیم.

وقتی کاربرد جدیدی به چیزهایی می دهیم منبع نشانه های جدیدی کشف کرده ایم.

نشانه میتواند فیزیولوژیک، یعنی یا بدن و فیزیکی انسان سرو کار داشته باشد. مانند نوع ایستادن، نشستن، استفاده از زبان مانند بدن. نشانه میتواند جنبه تکنولوژیک داشته باشد. یعنی جنس، ماده و نوع ساخت آن. مثلاً مثل صیقلی بودن سطح یک فلز، رنگ یک شیء، جنس یک پارچه.

نشانه میتواند مقطعی باشد و یا ادامه دار یعنی در زمان یا مکان خاصی به یک معنی در بیاید و از این مکان و زمان که در بیاید دیگر این معنی را ندهد. مثل روانشناسی رنگها یا یک چیزی که ادامه داشته باشد عمدتاً پدیده های طبیعی. مانند شب، روز، گرما، سرما و یا معماری.

قابل توجه مدرسین محترم : حداقل 4 صفحه در هر هفته برای ارایه محتوای درس و یک صفحه برای خلاصه درس و نمونه سولات در نظر گرفته شود.

نشانه می‌تواند باز نمودی باشد. یعنی تصویر دنیا را چگونه که می‌خواهد نشان دهد. بصورت روایتی / مفهومی / تعاملی باشد. یعنی ما مسائل را چگونه می‌بینیم.

ترکیبی باشد یعنی در چهارچوب خاصی با نکات معینی در مکان خاصی قرار گیرد.

نشانه‌ها می‌توانند گسسته یا پیوسته باشند یعنی که چیزها را بصورت تفکیکی و از هم جدا باز نمایی کنند. یعنی دو یا چند آیت را مجزا از یکدیگر ادامه کنند و معنی آن را از بین ببرند و معنی دیگری به آن بدهند یا بر عکس آنها را ادغام کنند و در پیوستگی مفهوم جدیدی پیدا شود. مثلاً مواد اولیه غذا = غذا اتومبیل = اوراق

از گرایش‌های مهم نشانه‌شناسی، نشانه‌شناسی زبان و گفتار است که در آن از استعاره‌ها، کنایه‌ها و تشبیهات استفاده می‌کنیم. از طرف دیگر، با تکیه روی یک بخش خاص از یک جمله و یا کلمه آن را معنی دار می‌کنیم. نقل قول از وجوه دیگر نشانه‌شناسی کلامی است. به اینصورت که وقتی دو نفر با هم صحبت می‌کنند اول شخص به صورت دوم شخص و دوم شخص به صورت سوم شخص در می‌آید و در مکالمه ما اول شخص غائب است پس مکالمه ما دال بر چیزی دیگری جز این که هست، میکند. مثلاً شعر حافظ یا نقل از نویسنده....

یا در مکالمه، آهنگ، ریتم، بلندی، کوتاهی و غیره مورد نظر است (مثل سخنرانی یک فرد روحانی یا نمایش رادیویی) که مجموعه‌ای از همه این‌ها در رسانه‌های چند وجهی مثل تلویزیون، فیلم و غیره استفاده می‌شود.

نوع حرف زدن (همچنین لباس پوشیدن و بطور کلی Life Style) وابستگی به لایه اجتماعی خاصی را ایجاد میکند و کارکرد اجتماعی دارد. بطور مثال فارسی را با لهجه خارجی حرف زدن، یا جاهلی حرف زدن

به این خصوصیت نشانه‌ها فرا نقش می‌گوئیم **Meta Function**

سازه و ساختمان‌ها عموماً از ثبات و دیرپایی برخوردارند که در آنها استفاده مشخص نشانه‌شناسی مفهومی وجود دارد (بطور مثال برج میلاد که نگاهی همه جابین و مسلط دارد) برج میلاد

یک امر نشانه‌ای است یعنی مفهوم مضاعف پیدا کرده است. برج میلاد ساختار دوران سازندگی است (تکتوکراسی) در نتیجه وجه مهندسی در آن غالب است. نوعاً معماری و ساختمان‌ها در مقابل تغییرها مقاومت میکنند مانند کلاس‌های درس و مدرسه و دانشکده ولی عموماً نشانه‌ها در طول زمان تغییر میکنند و نال هر چیزی دیگری می‌شوند که مفهوم جدیدی به آن‌ها میدهد.

مثل کراوات زدن که بعد از انقلاب برداشته شد یا کراواتی که پزشکان می‌زنند یا تغییر جامعه نشانه‌های جدیدی بوجود می‌آید و در تمام وجوه نشانه‌شناسی صادق و یا اصلاً کلمات جدیدی اختراع شده است. زبان نشانه‌ها و نمادها چیز جدیدی به ما میگوید در صورتی که کلمات، آن چیزی را که می‌دانستیم به ما می‌گوید.

در اوایل قرن بیستم بیشتر روی نشانه‌شناسی زبان و زبان‌شناسی تاکید می‌شد ولی در حال حاضر بخاطر وجود وسایل ارتباط جمعی چند رسانه‌ای مانند تلویزیون و دنیای مجازی، نشانه‌شناسی چند وجهی شده و تمام وجوه آن مورد بررسی قرار می‌گیرد که شامل نشانه‌های تصویری، اجتماعی، گفتاری و... می‌شود.

ما در این مبحث بطور عمده با نشانه‌شناسی نمادها و نشانه‌های تصویری و دیداری سروکار خواهیم داشت که در سطوح مختلف آن را بررسی می‌کنیم.